

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह र स्थानीय प्रशासन सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह नवौं तहका पदको खुला, अन्तरतह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ :

भाग १ - लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क : २००

भाग २ - अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अङ्क भार	समय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन र सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन	छोटो उत्तर	१०	१० प्रश्न X ५ अंक = ५० अङ्क	१.३० घण्टा	५०	४०
		(ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	लामो उत्तर	५	५ प्रश्न X १० अंक = ५० अङ्क	१.३० घण्टा	५०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		विश्लेषणात्मक समीक्षा	४	४ प्रश्न X १५ अंक = ६० अङ्क	३ घण्टा	१००	४०
			विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर	२	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४० अङ्क			

द्रष्टव्य :

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ।
- माथि उल्लिखित सबै सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथमपत्र खण्ड (क) को विषयवस्तु एउटै हुनेछ, तर प्रथमपत्र खण्ड (ख) र द्वितीयपत्र सेवा, समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ।
- प्रथमपत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा सेवागत रूपमा अर्थात् एउटा सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्ने छ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) को परीक्षा समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ। यसैगरी द्वितीयपत्रको परीक्षा पनि समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ।
- प्रथमपत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) र द्वितीयपत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
- यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन्।
- समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।
(क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान।
(ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजूदा सरकारी नीति र कार्यक्रम।
(ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव।
(घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ठोस तरिका।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।
- पाठ्यक्रम लागू हुने मिति: २०८०।०५।१२

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह र स्थानीय प्रशासन सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह नवौं तहका पदको खुला, अन्तरतह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र: खण्ड (क) प्रशासन र व्यवस्थापन

अङ्क - ५०

१. **राज्य र सरकार**
 - १.१ शासकीय स्वरूप
 - १.२ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
 - १.३ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
 - १.४ विद्यमान नेपालको संविधान
 - १.५ संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीचको अन्तरसम्बन्ध
२. **सार्वजनिक प्रशासन**
 - २.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
 - २.२ संघीय प्रणालीमा सार्वजनिक प्रशासन
 - २.३ कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरू
 - २.४ आर्थिक प्रशासन- बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
३. **व्यवस्थापन**
 - ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा
 - ३.२ व्यवस्थापनमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्व
 - ३.३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
४. **विकासका आयामहरू**
 - ४.१ विकास प्रशासनको अवधारणा
 - ४.२ विकासमा जनसहभागिता
 - ४.३ आवधिक योजना
 - ४.४ दिगो विकास
 - ४.५ समावेशी विकास
 - ४.६ सार्वजनिक र निजी साभेदारी
 - ४.७ विकेन्द्रीकरण
 - ४.८ गरिबी निवारण
 - ४.९ सुशासन/विद्युतिय शासन
 - ४.१० विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
 - ४.११ जनसंख्या र बसाँईसराई
५. **लोकतन्त्र र मानव अधिकार**
 - ५.१ लोकतन्त्र र समावेशीकरण
 - ५.२ कानुनी राज्य
 - ५.३ मानव अधिकार
 - ५.४ लैंगिक सवाल (Gender Issues)
 - ५.५ आरक्षण र सकारात्मक विभेद
 - ५.६ सामाजिक न्याय र सुरक्षा

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह र स्थानीय प्रशासन सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह नवौं तहका पदको खुला, अन्तरतह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

५.७ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व

६. नेपाली समाज र यसको बनोट

६.१ नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरुको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन

६.२ आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरुको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरु, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरु

.....

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह र स्थानीय प्रशासन सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह नवौं तहका पदको खुला, अन्तरतह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र – खण्ड (ख) सेवा समूह सम्बन्धी सामान्य विषय अङ्क:- ५०

१. निजामती सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी
 - निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५० (संशोधन सहित)
 - कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ (कार्यक्षेत्र, विधि र प्रकृया एवम् असर)
 - गण्डकी प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ र गण्डकी प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०७९
 - स्थानीय सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७९ र स्थानीय सेवा (गठन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०८०
२. सार्वजनिक सेवाको व्यवस्थापनसम्बन्धी
 - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
 - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ तथा आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
 - प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ तथा प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७९
 - गण्डकी प्रदेश सुशासन ऐन, २०७६ तथा गण्डकी प्रदेश सुशासन नियमावली, २०७७
३. सार्वजनिक सेवामा समन्वयसम्बन्धी
 - अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (कार्यक्षेत्र एवम् असर)
 - संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
४. विद्यालय तहमा सेवा प्रवाहसम्बन्धी
 - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ (कार्यक्षेत्र, विधि र प्रकृया एवम् असर)
 - राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप, २०७६
५. नेपाल शिक्षा सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्तिसम्बन्धी) नियमहरु, २०५०
६. शिक्षा प्रणालीको व्यवस्थापनसम्बन्धी ऐन
 - शिक्षा ऐन, २०२८ (संशोधन सहित) र शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित)
 - अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी ऐन, २०७५ तथा नियमावली, २०७७
 - प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् ऐन, २०४५
 - विश्वविद्यालय अनुदान आयोग ऐन, २०५०
 - गण्डकी विश्वविद्यालय ऐन, २०७६
 - विश्वविद्यालयहरुका ऐनहरु (औचित्य, उद्देश्य, संगठन, संरचना, प्रमुख विशेषताहरु)
 - गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठान ऐन, २०७६
 - गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठान ऐन, २०७६

प्रदेश लोक सेवा आयोग

गण्डकी प्रदेश

प्रदेश शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह र स्थानीय प्रशासन सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह नवौं तहका पदको खुला, अन्तरतह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

७. शिक्षामा नीतिगत व्यवस्थासम्बन्धी

- संघीय सरकारको चालु आवधिक योजनामा शिक्षा र गण्डकी प्रदेशको चालु आवधिक योजनामा शिक्षा
- शिक्षा नीति, २०७६, राष्ट्रिय विज्ञान तथा नवप्रवर्तन नीति, २०७६ र गण्डकी प्रदेश शिक्षा नीति, २०७८
- दिगो विकास लक्ष्य राष्ट्रिय कार्यढाँचा र शिक्षासम्बन्धी लक्ष्य, सूचक र दिगो विकास लक्ष्यको स्थानीयकरण

८. शिक्षामा सञ्चालित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू

- विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (SESP)
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमका क्षेत्रमा सञ्चालित कार्यक्रमहरू (उद्देश्य, लक्ष्य, कार्यक्रम, क्षेत्र तथा तथ्याङ्क)
- उच्च शिक्षाको क्षेत्रमा सञ्चालित कार्यक्रमहरू (उद्देश्य, लक्ष्य, कार्यक्रम, क्षेत्र तथा तथ्याङ्क)